

Vyučovací předmět: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

A. Charakteristika vyučovacího předmětu.

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět pracovní činnosti se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Svými formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i zkušeností nabytých v běžném životě umožňuje žákům získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě a formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností i dovedností.

Předmět pracovní činnosti je rozdělen na 1. stupni na čtyři tématické okruhy:

1. Práce s drobným materiálem

Žáci se seznamují s různými materiály a jejich vlastnostmi, surovinami, plodinami a učí se volit a používat při práci některé nářadí, nástroje a pomůcky. Získávají základní a praktické pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů.

2. Konstrukční činnosti

Seznamují se s návodem a předlohami stavebnic, sestavují modely podle předlohy i vlastních představ, provádějí montáž a demontáž jednotlivých modelů.

3. Pěstitelské práce

Provádějí pozorování a pokusy, pečují o nenáročné rostliny. Pro tyto činnosti se učí volit vhodné pracovní nástroje a pomůcky, učí se s nimi zacházet.

4. Příprava pokrmů

Orientují se v základním vybavení kuchyně, upravují tabuli pro jednoduché stolování, připraví samostatně jednoduchý pokrm, učí se společensky chovat při stolování.

Tématické okruhy jsou prezentovány ve všech ročnících 1. stupně a obsah a náplň činnosti odpovídají věku dítěte. Žáci jsou vedeni k zvládnutí základních dovedností tak, aby splnili očekávané výstupy.

V rámci mezipředmětových vztahů mají pracovní činnosti nejbližší vztah k vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a výtvarná výchova. Konkrétní prolínání znalostí a dovedností mezi pracovními činnostmi a ostatními předměty je uvedeno v mezipředmětových vztazích.

Učební plán

Časové upřesnění učiva bude vymezeno v individuálních časově tematických plánech, které si budou učitelé každoročně vytvářet sami. Neměnná je časová týdenní dotace.

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5

Organizační vymezení

Výuka probíhá jako celek, členění hodiny plánujeme tak, aby na konci hodiny byl splněn počáteční cíl. Z pedagogického hlediska využíváme práci ve skupinách, střídání jednotlivých činností a řešení problémových úkolů. Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny při práci, základů organizace a plánování práce. Žáci si osvojují prvotní poznatky a dovednosti významné pro jejich další život a profesní orientaci.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	V tomto předmětu budou učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívat zejména tyto strategie:
Kompetence k učení	➤ motivovat žáky k plánování činností při práci s různými materiály a při přípravě pokrmů ➤ vytvářet situace při nichž si žáci prakticky osvojují práci podle návodu ➤ předkládat dostatečné množství příkladů pro zvládnutí práce s různými materiály ➤ umožňovat žákům poznat výhody vlastního náčrtu při nejrůznějších činnostech ➤ nabízet žákům možnost hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok ➤ navozovat situace pro hodnocení žáků navzájem
Kompetence k řešení problémů	➤ motivovat žáky k samostatnému řešení daných činností a napomáhat jim hledat další řešení ➤ využívat skupinové práce k řešení problémových úkolů ➤ nabízet různé zdroje informací, které vedou žáka k optimálnímu řešení úkolu s využitím kreativity

Kompetence komunikativní	➤ motivovat žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování, naslouchání druhým a obhajování svých názorů při různých praktických činnostech ➤ motivovat žáky k prezentaci prací, zapojovat je do soutěží ➤ nabízet žákům možnost vystavovat své práce na veřejnosti ➤ seznamovat žáky se základními významy pojmů z dané oblasti
Kompetence sociální a personální	➤ motivovat žáky k práci ve dvojici a menší pracovní skupině ➤ předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování ➤ individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho rozvoj
Kompetence občanské	➤ směřovat žáky k důslednému plnění pracovních povinností ➤ podporovat tvořivý přístup žáků k plnění zadaných úkolů ➤ začleňovat do výuky lidové tradice k rozvíjení pozitivního postoje k našemu kulturnímu a historickému dědictví ➤ vést žáky k respektování věkových a sociálních zvláštností jiných žáků
Kompetence pracovní	➤ motivovat žáky ke snaze provádět práci v co nejlepší kvalitě ➤ upozorňovat na dodržování daných pravidel, možná rizika při různých pracovních činnostech a hledat cesty k jejich minimalizaci ➤ vést k uvědomělému a bezpečnému používání nástrojů, materiálů a vybavení

Kompetence digitální	➤ seznamovat žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků ➤ podporovat žáky při vytvoření video návodu vlastního výrobku nebo pokrmu ➤ vést žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích ➤ motivovat žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií
-----------------------------	---

B. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1 - 3. ročník

Tematický okruh: Práce s drobným materiálem		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ vytváří jednoduché prostorové tvary ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy ➤ rozezná přírodní a technické materiály ➤ volí nástroje, pomůcky a způsob jejich využití vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a práce ➤ mačká, trhá, lepí, polepuje, překládá, skládá, stříhá, trhá, vystřihuje, nalepuje, slepuje, vyřezává ➤ obkreslí podle předlohy ➤ rozliší vlastnosti jednotlivých materiálů (model. hlína, plastelína, modurit, těsto)	• práce s tradičními (papír, karton) i netradičními materiály (dřívka, špejle, drátky, korek, provázky...) • práce s modelovací hmotou	PT: Osobnostní a sociální výchova - Psychohygiena MV: <u>Matematika</u> Číslo a početní operace Geometrie v rovině a prostoru <u>Český jazyk</u> Čtení s porozuměním <u>Výtvarná výchova</u> Koláž

➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

1. - 3. ročník

Tematický okruh: Práce s drobným materiálem		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ ovládá a používá pracovní nástroje a pomůcky vhodné k práci s modelovací hmotou ➤ hněte, ubírá, přidává, mačká, válí, stlačuje a vyrábí jednoduché předměty ➤ vytvoří jednoduchý výrobek a dekoraci z přírodních materiálů ➤ pracuje s textilními materiály (nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, textilie různého druhu) ➤ stříhá, nalepuje textilii a vyrobí jednoduchý textilní výrobek ➤ odměří a navlékne nit, udělá uzlík ➤ šije zadním stehem	• práce s přírodninami • práce s textiliemi	Evaluace: • pozorování žáka při práci a spolupráci s jinými žáky • rozhovor se žáky • hodnocení, jak žák zvládnul práci s drobným materiálem • hodnocení individuálního pokroku • hodnocení samostatnosti a iniciativy • autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici

➤ přišije knoflík ➤ poznává různé lidové zvyky, tradice a řemesla na základě ukázek, videa, filmu, exkurzí ➤ užívá některé techniky – tkaní, vizovické pečivo, zdobení kraslic ➤ při tvořivých činnostech s různým materiálem využije prvky lidových tradic z okolí bydliště	• zvyky, tradice, řemesla	
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

1 .- 3. ročník

Tematický okruh: Konstrukční činnosti		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ zvládá základní činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi (montáž, demontáž) ➤ sestaví modely z různých stavebnic podle předlohy i vlastní fantazie	• práce s různými stavebnicemi	PT: MV: <u>Matematika</u> Geometrie v rovině a prostoru <u>Český jazyk</u> Čtení s porozuměním Evaluace: • pozorování žáka při práci a spolupráci s jinými žáky • rozhovor se žáky • hodnocení, jak žák zvládnul práci

		při konstrukčních činnostech • hodnocení individuálního pokroku • hodnocení samostatnosti a iniciativy • autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

1. - 3. ročník

Tematický okruh: Pěstitelské práce		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ pečuje o nenáročné rostliny ➤ provádí zalévání, kypření, rosení, rozmnožování ➤ upravuje půdu, seje, sází, ošetřuje, sklízí ➤ volí podle druhu pěstitelských činností odpovídající pomůcky, nástroje a náčiní ➤ provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování ➤ ověřuje si podmínky života rostlin ➤ poznává důležitost vody, světla, tepla pro život rostlin	• ošetřování pokojových květin • pěstování některých plodin (hrách, fazole, řeřicha, pažitka) • pokusy a pozorování	PT: MV: <u>Výtvarná výchova</u> Výtvarné pojetí přírody <u>Český jazyk</u> Popis <u>Prvouka</u> Rozmanitost přírody Evaluace: • pozorování žáka při práci a spolupráci s jinými žáky • rozhovor se žáky

		• hodnocení, jak žák zvládnul pěstitelské práce • hodnocení individuálního pokroku • hodnocení samostatnosti a iniciativy • autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici
výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

1.- 3. ročník

Tematický okruh: Příprava pokrmů		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ upraví stůl pro každodenní stolování – ubrus, prostírání, příbor, výzdoba ➤ chová se vhodně při stolování	• úprava stolu ○ pravidla správného stolování	PT: MV: <u>Prvouka</u> Člověk a jeho zdraví Rozmanitost přírody Evaluace: • pozorování žáka při práci a spolupráci s jinými žáky • rozhovor se žáky • hodnocení, jak žák zvládnul práci

		při přípravě pokrmů • hodnocení individuálního pokroku • hodnocení samostatnosti a iniciativy • autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

4.- 5. ročník

Tematický okruh: Práce s drobným materiálem		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ rozliší základní druhy materiálu, zvolí a použije vhodný materiál pro daný výrobek ➤ pomocí přiměřených pracovních operací a postupů vytváří na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ využívá prvky lidových tradic při tvořivých činnostech s různým materiálem ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	• vlastnosti materiálů (přírodniny, model. hmota, papír a karton, drát, textil) • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • lidové zvyky, tradice, řemesla • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	PT: MV: <u>Výtvarná výchova</u> Lidové zvyky a tradice <u>Vlastivěda</u> Lidé a čas <u>Český jazyk</u> Čtení pověstí Nauka o slově Evaluace: • pozorování žáka při práci a

práce; poskytne první pomoc při úrazu	pořádek, hygiena a bezpečnost při práci	spolupráci s jinými žáky - rozhovor se žáky - hodnocení, jak žák zvládnul práci s drobným materiálem - hodnocení individuálního pokroku - hodnocení samostatnosti a iniciativy - autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

4. - 5. ročník

Tematický okruh: Konstrukční činnosti		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ provádí jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě, ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- stavebnice (plošné), prostorové, konstrukční, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, náčrtem - pořádek, hygiena a bezpečnost při práci	PT: MV: <u>Matematika</u> Geometrie v rovině a prostoru Číslo a početní operace Evaluate: - pozorování žáka při práci a spolupráci s jinými žáky - rozhovor se žáky - hodnocení, jak žák zvládnul práci

		při konstrukčních činnostech • hodnocení individuálního pokroku • hodnocení samostatnosti a iniciativy • autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

4. - 5. ročník

Tematický okruh: Pěstitelské práce		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➤ rozšíří si poznatky o jedovatých rostlinách, rostlinách, které vyvolávají alergie a rostlinách jako drogy ➤ volí správné pomůcky, nástroje, náčiní podle druhů pěstitelských činností ➤ udržuje pořádek na pracovním místě ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	• základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • pěstování pokojových rostlin a rostlin ze semen • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • pracovní nástroje, pomůcky, náčiní a jejich správné využití • pořádek, hygiena a bezpečnost při práci	PT: MV: <u>Výtvarná výchova</u> Příroda kolem nás <u>Český jazyk</u> Čtení s porozuměním <u>Přírodověda</u> Rozmanitost přírody Evaluace: • pozorování žáka při práci a spolupráci s jinými žáky

práce; poskytne první pomoc při úrazu		• rozhovor se žáky • hodnocení, jak žák zvládnul pěstitelské práce • hodnocení individuálního pokroku • hodnocení samostatnosti a iniciativy • autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		

4. - 5. ročník

Tematický okruh: Příprava pokrmů		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV)
Žák: ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm (studená kuchyně) ➤ vybere a nakoupí vhodné potraviny pro přípravu jednoduchého pokrmu ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ ovládá jednoduché kuchyňské nástroje ➤ seznámí se s historií techniky v kuchyni ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch,	• základní vybavení kuchyně • příprava jednoduchého pokrmu • výběr, nákup potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • technika v kuchyni – historie a význam • pořádek, hygiena a bezpečnost při práci	PT: MV: <u>Přírodověda</u> Rozmanitost přírody Člověk a jeho zdraví <u>Český jazyk</u> Čtení s porozuměním <u>Matematika</u> Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty

dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		Evaluace: • pozorování žáka při práci a spolupráci s jinými žáky • rozhovor se žáky • hodnocení, jak žák zvládnul práci při přípravě pokrmů • hodnocení individuálního pokroku • hodnocení samostatnosti a iniciativy • autoevaluace žáků - sebehodnocení vlastní práce - vzájemné hodnocení práce ve skupině, dvojici
➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy		